

شرحی بر بازرگانی خارجی کفش ایران در سال ۱۳۸۴

◀ علی لشکری

ریش باد آن دل که با درد تو خواهد مرهمی
رهروی باید جهان سوزی نه خامی بی غمی
عالمی دیگر بیاید ساخت و ز نو آدمی

حافظ

در طریق عشقبازی امن و آسایش بلاست
اهل کام و ناز را در کوی رندی راه نیست
آدمی در عالم خاکی نمی آید بدست

الف- صادرات

بر اساس گزارشات گمرک جمهوری اسلامی ایران که جداول آن توسط گروه تحلیل آماری مجله صنعت کفش در همین شماره آمده است در سال ۱۳۸۴ حدود ۱۵/۲۴۲ تن به ارزش ۵۳۱ میلیارد ریال و ارزش دلاری ۵۹/۷۰ میلیون دلار صادرات انواع کفش انجام گرفته که در مقایسه با سال ۱۳۸۳ از لحاظ وزنی با ۳۳/۵ درصد کاهش، ارزش ریالی ۱۰ درصد کاهش و ارزش دلاری ۱۴ درصد کاهش روبرو بوده ایم. متوسط قیمت ریال هر کیلو انواع کفش های صادراتی در سال ۱۳۸۴ حدود ۳۴۸۰۰ ریال که در مقایسه با متوسط قیمت ریال سال ۱۳۸۳ حدود ۳۵ درصد افزایش را نشان می دهد.

متوسط قیمت صادراتی هر کیلو انواع کفش در سال ۱۳۸۴ حدود ۳/۹ دلار که در مقایسه با ۳/۰۲ دلار در سال ۱۳۸۳ از افزایش معادل ۲۹ درصد برخوردار بوده است. صادرکنندگان کفش ایرانی در ۲ سال گذشته به حدود چهل کشور جهان کفش فروخته اند در بررسی آمار صادرات دو ساله کفش ایران از تمامی کشورهای همسایه ایران تا کشورهای مشترک المنافع و قفقاز و روسیه و اوکراین تا تعدادی از کشورهای اروپایی مانند آلمان، انگلستان، اتریش، یوگسلاوی، دانمارک و بلغارستان تا کشورهای آسیایی مانند ژاپن، فیلیپین و کشورهای نیجریه و غنا از قاره آفریقا و آمریکا و کانادا مشاهد می گردند. حدود ۵۰ درصد صادرات کفش ایران در سال ۱۳۸۴ به ۶ کشور عراق، آذربایجان، ترکمنستان، فدراسیون روسیه، افغانستان و عربستان انجام گرفته. در حالیکه این نسبت در سال ۱۳۸۳ فقط بین ۴ کشور عراق، آذربایجان، عربستان و افغانستان بوده است.

از بین چهل کشور مورد بحث ۹۰ درصد صادرات کفش ایران در سال ۱۳۸۴ متعلق به ده کشور بوده است. کشورهای عراق، آذربایجان، ترکمنستان، فدراسیون روسیه، افغانستان، عربستان، گرجستان ازبکستان، تاجکستان، اوکراین از جمله کشورهای هستند که در سال ۱۳۸۳ و ۱۳۸۴ بازارهای هدف نود درصدی صادرات کفش ایران را تشکیل می دادند.

سه کشور ردیف اول به ترتیب ۳۱/۵ درصد ۲۳ درصد ۱۰ درصد سهم صادرات کفش ایران را تشکیل می دهند.

با وجود ۱۴ درصد کاهش کل صادرات کفش در سال ۱۳۸۴ به ۱۳۸۳ جمع صادرات کفش به ده کشور فوق حدود ۱۰ درصد کاهش داشته است. که عمده ترین دلایل این کاهش، افت ۷۲ درصد صادرات به عربستان، کاهش ۳۱ درصد به اوکراین، کاهش ۱۴ درصد به آذربایجان و کاهش ۵/۵ درصد صادرات کفش به عراق بوده است. امیدواریم در آینده نزدیک با بررسی دقیق تر و کارشناسانه تعرفه های کفش های صادراتی و مذاکره با صادرات کنندگان کفش به این کشورها بتوانیم گزارشی جامع تری از دلایل افت صادرات کفش در سال ۱۳۸۴ را ارائه دهیم.

ب- واردات

بر اساس جداول تهیه شده توسط گروه تحلیل آماری مجله از گزارشات گمرک جمهوری اسلامی ایران که در همین شماره آمده است در سال ۱۳۸۴ حدود ۱۲/۱ میلیون دلار واردات رسمی کفش گزارش شده که در مقایسه با ۹/۴ میلیون دلار سال ۱۳۸۴ حدود ۲۸/۳ درصد رشد نشان می دهد. این رقم در سال ۱۳۸۲ حدود ۳ میلیون دلار بوده است.

به عبارت دیگر واردات رسمی کفش به کشور در سال ۱۳۸۴ به ۱۳۸۲ حدود ۴ برابر شده است. متوسط قیمت یک کیلو کفش های وارداتی در سال ۱۳۸۴ حدود ۱/۸۱

دلار بوده است که در مقایسه با قیمت هر کیلو کفش وارداتی در سال ۱۳۸۳ معادل ۱/۴۱ دلار حدود ۲۸ درصد افزایش نشان می دهد.

حدود ۷۸ درصد واردات کفش کشور از امارات متحده عربی با متوسط هر کیلو کفش ۱/۶۷ دلار و ۱۲ درصد واردات از چین با متوسط هر کیلو ۱/۸۳ دلار و ۲ درصد از کشور ایتالیا با متوسط هر کیلو ۹/۵ دلار بوده است و ۸ درصد بقیه از کشورهای اتریش، تایلند، ترکیه، فرانسه، آلمان و سایر کشورها بوده است. در سال ۱۳۸۳ سهم امارات متحده عربی از صادرات ۹/۲ میلیون دلار کفش به ایران حدود ۸۴ درصد با متوسط قیمت ۱/۳۸ دلار و سهم چین حدود ۸ درصد با متوسط قیمت هر کیلو ۱/۲۳ دلار بوده است.

متأسفانه آمار دقیقی از قاچاق کفش به کشور وجود ندارد. براساس پیش بینی دست اندرکاران تولید و توزیع کفش در کشور چند برابر مبلغ واردات رسمی، کفش به صورت قاچاق از مرزهای کشور وارد می شود. که در صورت تداوم این وضعیت شاهد تعطیلی و توقف فعالیت تعداد بیشتری از واحدهای تولیدی فعال کفش در کشور و بیکاری خیلی عظیمی از نیروی انسانی شاغل در آنها خواهیم بود.

فعالیت های مستمر و روشنگرانه دو ساله اخیر «جامعه مدیران صنعت کفش ایران» به همراه اطلاع رسانی مسئولین اتحادیه های کفش های ماشینی و دست دوز تهران و شهرستانها و حمایت های مخلصانه اداره کل صنایع نساجی و پوشاک وزارت صنایع به همراه اقدامات و برنامه ریزی های ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز ضمن افزایش هزینه ریسک قاچاق کفش در کشور باعث افزایش ۴ برابری سهم واردات رسمی کفش گردیده است.

موافقت با پیشنهاد جامعه صنعت کفش برای تعیین حداقل «حقوق ورودی» واردات قانونی کفش به کشور توسط مسئولین کمسیون ماده یک به همراه «ایجاد گمرک تخصصی» برای واردات و صادرات کفش توسط گمرک می تواند نگرانی ها و دغدغه های دست اندرکاران مبارزه با قاچاق کفش های وارداتی از جمله سردار نقدی ریاست محترم ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز را که در جلسه یکشنبه ۸۵/۲/۱۷ با اعضا هیئت مدیره جامعه مبنی بر «کم اظهاری» تعدادی از واردکنندگان در هنگام ورود کفش به کشور داشته اند را رفع نماید.

امیدواریم اقداماتی از این دست همانند حذف تجمیع عوارض برای کفش در سال جاری هر چند دیر هنگام مرهمی بر زخم تولیدکنندگان کفش کشور باشد که علیرغم همه موانع و مشکلات پیش رویه قول استاد مردوخ دیبر سابق هیئت امنای صندوق ذخیره داری با «کارائی پنهان» یعنی عشق و علاقه و کوشش فراوان و به دور از حمایت های پدرسالاری دولت و سیاست هایی که مرتباً در حال نوسان و تغییر است، بتوانند حفظ توسعه واحدهای تولیدی تحت مدیریت خود را بر اساس استراتژی «کس نخارد پشت من جز ناخن انگشت من» و «بدون حمایت های دولت» طراحی نمایند.

باشد که با تحقق این سیاست توسط تولیدکنندگان کفش در آینده شاهد رشد تولیدات با کیفیت و قابل رقابت در بازارهای جهانی از یک طرف و بالارفتن شاخص اشتغال و ایجاد فرصت های کاری در این رشته صنعتی با توجه به نرخ بیکاری بالا در کشور از سوی دیگر باشیم. انشا...

خدانودمی فرمایند:

لا یتکلف الله نفسا الا وسعاً، لها ما کسبت و علیها ما اکتسبت

خدانود هیچ کس را تکلیف نکند مگر به قدر توانائی او، نیکی های هر کس به سود او و بدیهایش نیز به زیان خود اوست.

بقره ۲۸۶

